

СТВОРЕННЯ ФІТОСАДІВ З ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ЯК СУЧАСНИЙ НАПРЯМОК ГАРДЕН-ТЕРАПІЇ В УМОВАХ ЧЕРНІГІВСЬКОГО ПОЛІССЯ

Потоцька С.О.

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені

Т.Г. Шевченка;

м. Чернігів; Україна

s_pototska@ukr.net

Ключові слова: лікарські рослини, фітосад, саден-терапія, Чернігівське Полісся, м. Чернігів.

Вступ. У сучасних умовах напрямок саден-терапії може проходити на територіях фітосадів, де зосереджено велику кількість фітонцидів, які потрібні для відновлення функцій організму людини та є місцем для відпочинку, особливо в умовах поширення коронавірусної інфекції Covid-19. Експозиції «Фітосад з лікарських рослин» «*Sunken garden*» (утоплені або знижені сади) є природними кабінетами ароматерапії, а ароматичні рослини з лікувальними властивостями посідають важливе місце в житті людини.

З кінці ХІХ ст. фітосади виступають улюбленими садами в Англії (сад Хемптон-Корт). У своїх роботах прийом створення фітосадів використовували видатні архітектори Едвін Лачене, Беркшир, Чарлі Албоуна, Карл Форстер, що працювали в стилі «мистецтва і ремесла» [2].

Створення фітосадів для вирощування лікарських рослин в Україні, зокрема на території Чернігівського Полісся як напрямок саден-терапії мало впроваджений і потребує поширення.

Матеріали та методи. У результаті дослідження нами було розроблено проєкт «Гарден-терапія: фітосад лікарських рослин» і реалізовано на території агробіостанції Чернігівського обласного педагогічного ліцею для обдарованої сільської молоді (далі агробіостанція), який містить розроблені ряд документів, до складу яких входять: матеріали, план проєкту, посадкові й роздрібнені креслення, видовий склад рослин з характеристиками щодо вирощування й використання.

Порядок робіт: розроблення проєкту фітосаду – визначаючи всі елементи й зони, які будуть у ньому розміщуватися. При формуванні фітосаду використовують регулярний стиль.

Глибина фітосаду близько 1,5 м, але може коливатися й залежить від типу ґрунту. Для створення маленького фітосаду рекомендовано розмір 2,5 м x 2,5 м або 3 м x 3 м та глибину 40-50 см.

Форма фітосаду може бути різною (залежить від бажання), навіть круглою. Обрамлення слід зробити під невеликим ухилом, щоб ґрунт не обсіпався. Краї обов'язково роблять з нахилом не менше 15-20 °С від центру, щоб уникнути обвалу ґрунту або ґрунтових вод, і добре утрамбовують, зміцнюють підпирними стінами та можна зробити з: дерева, каменю, клінкерної цегли, натурального

Під час екскурсії у фітосад з представниками Комітету освіти, науки Верховної ради України

Гарден-терапія у фітосаду з молоддю Донецької області під освітньо-виховного заходу «Екологічними стежками рідної України»

Nepeta cataria

Thymus serpyllum

Рис. 1.1. Модель створеного проєкту «Гарден-терапія: фітосад лікарських рослин» на території агробіоестації Чернігівського обласного педагогічного ліцею

Висновки. У результаті наших досліджень було розроблено та впроваджено проєкт «Гарден-терапія: фітосад лікарських рослин». Нами підбрано та рекомендовано видовий склад рослин для озеленення фітосаду, який налічує 42 види.

Отже, при озелененні міських територій та створенні фітосадів необхідно враховувати комплексність підходів, природно-кліматичні та акліматизаційні особливості й лікувальні та корисні властивості лікарських рослин. Для асортименту також слід враховувати певні вимоги, зокрема безпечність для фіторізноманіття, що сприяють очищенню повітря, створенню комфортних умов, згідно з санітарно-гігієнічними і мікрокліматичними показниками.

гіпоалергенність і фітонцидні властивості та використання рослин під час навчально-виховного процесу.

Перелік посилань:

1. Потоцька С.О. Сучасні підходи до озеленення громадських просторів: «Гарден-терапія: фітосад лікарських рослин» // Організація та забезпечення благоустрою сучасного міста як умова створення сприятливого для життєдіяльності людини довкілля: матеріали XIV Миколаївських міських екологічних читань «Збережемо для нащадків». Миколаїв, 18 листопада 2021 р. / Управління екології департаменту ЖКГ Миколаївської міської ради. Міський центр екологічної інформації та культури [та ін.] : уклад. І. Б. Чернова. Миколаїв : ФОН Румянцева Г.В., 2021. – С. 53-55.

2. Homes and Gardens. <https://www.bhg.com.au/charlie-albone>

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗРОБКИ ПРЕПАРАТІВ КЛІТИННОГО ЖИВЛЕННЯ НА РОСЛИННІЙ ОСНОВІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

Прилуцький С.П

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Б.

Хмельницького

м. Мелітополь, Україна

priluckijsergej356@gmail.com

Ключові слова: сировина, клітина, продукція, сопе

Вступ. Історія становлення фармацевтичної галузі тягнеться досить далеко в історію та починається ще з часів становлення науки алхімії, вже тоді мудреці різні народів світу намагалися створювати відповідні препарати, завдяки і розвивалися наука фармацевтика [1, с. 8]. На сьогоднішній день фармацевтична галузь промисловості є однією з наймасштабніших та прибуткових галузей у світі. Але лікарські препарати синтезовані за допомогою хімічних органічних сполук на мою думку є цілком небезпечні для використання, оскільки мають побічні дії на фізіологічний стан органів та організму людини. Відносно безпечними на сьогоднішній день вважаються препарати на рослинній основі, оскільки є чітко збалансованими у пропорціях та є достатньо безпечними для використання. Разом з тим наші іноземні партнери із США та європейських країн наразі створюють продукцію для клітинного живлення абсолютно на рослинній основі, що як вони зазначають є ефективним у лікуванні та профілактики різних видів хвороб.

Матеріали та методи. В даному дослідженні активно використовувалися методи аналітичного та бібліографічного збору інформації, обробки статистичної та ілюстрованої інформації.

Результати та їх обговорення. Наразі у створенні продукції на рослинній основі для клітинного живлення переважно бере участь США. Найбільш відома компанія на ринку випуску таких препаратів є компанія Rain. Дане підприємство